

2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

DÖNEM 5

FİZİKSEL TIP ve REHABİLİTASYON ANABİLİM DALI DERS PROGRAMI

DERSİN ADI: FTR 501 – FİZİKSEL TIP ve REHABİLİTASYON STAJI

DERSİN AMACI

“Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon” klinik stajının sonunda dönem 5 öğrencileri; Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon kavramını öğrenirler. Lokomotor sistem ve Nörolojik sistemi değerlendirir. Sık görülen ve lokomotor sistemi ilgilendiren boyun, bel, üst ve alt ekstremitelerdeki çeşitli hastalıkların tanısını koyar ve birinci basamak düzeyinde bu hastalıkların medikal ve egzersiz tedavilerini düzenler.

Ulusal Çekirdek Eğitim Programında belirtilen öğrenim hedefleri göz önüne alınarak, sık görülen ve/veya sakatlığa neden olabilecek kas-iskelet sistemi sorunlarının birinci basamak düzeyinde tanı, tedavi ve rehabilitasyonu yönünden bilgi, beceri ve tutumlar kazandırmaktır. Araştırmacı ve sorgulayıcı özelliklere sahip, mesleğini etik kurallar içerisinde uygulayan, hasta ve ailesine bütüncül yaklaşım empati kurabilen hekimler olarak yetiştirmelerini sağlamaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLER

“Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon” klinik stajının sonunda Dönem 5 öğrencileri:

1. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon kavramını ve rehabilitasyon ekibinin rol ve sorumluluklarını açıklayabilecek.
2. Lokomotor sistem ve nörolojik muayeneyi eksiksiz yapabilecek; kas-iskelet sistemi fizik muayenesini ayrıntılı uygulayabilecek.
3. Etkili iletişim becerilerini kullanarak hastadan (gerektiğinde yakınlarından) öykü alabilecek, bulguları uygun şekilde kaydedip sunabilecek.
4. Kas-iskelet sistemi yakınmalarını değerlendirerek ön tanı koyabilecek; öncelikli tanısal işlemleri planlayıp temel test/görüntüleme bulgularını yorumlayabilecek.
5. Toplumda sık görülen kas-iskelet sistemi hastalıklarını (bel ağrısı, osteoartrit, osteoporoz vb.) tanıyabilecek; epidemiyolojisini ve risk azaltma yaklaşımlarını açıklayabilecek.
6. Bel ağrısında “kırmızı bayrakları” ayırt edebilecek ve gerekli durumlarda uygun sevk yapabilecek.
7. Romatoid artrit, ankilozan spondilit ve diğer inflamatuvar artritlerde erken bulguları tanıyıp ayırıcı tanı yapabilecek; kanıta dayalı tedavi ve rehabilitasyon ilkelerini belirleyebilecek.
8. İnme ve omurilik yaralanmalarında akut yaklaşımı planlayabilecek; pozisyonlama ve komplikasyonların önlenmesini açıklayıp uygulayabilecek.
9. İmmobilizasyona bağlı gelişen komplikasyonları tanıyıp koruyucu-önleyici yaklaşımları uygulayabilecek.
10. Fizik tedavi ajanlarını ve terapötik egzersiz türlerini endikasyonlarına göre seçecek, reçeteleyecek ve danışmanlık verebilecek.

11. Ortezler ve yardımcı yürüme cihazlarının endikasyonlarını belirleyebilecek; ölçülendirme ve doğru kullanım eğitimini hastaya verebilecek.
12. Direkt grafilerde osteoartrit, osteoporoz ve inflamatuvar artrit bulgularını ayırt edebilecek.
13. Yaşamı tehdit eden kas-iskelet sistemi durumlarını tanıyıp ilk tedaviyi başlatabilecek ve uygun şekilde yönlendirebilecek.
14. Kas-iskelet sistemi hastalıklarının tedavisinde akılcı ilaç ilkelerini uygulayabilecek.
15. Rehabilitasyon gereksinimlerini belirleyip tanı-tedavi-rehabilitasyon-izlem basamaklarını etik ve maliyet-etkin biçimde planlayabilecek.
16. Gerekğinde uygun zamanda ve biçimde konsültasyon isteyebilecek; ekip içi iş birliğini yürütebilecek.
17. Ağrılı, kronik ve yaşlı hasta ile etkili iletişim kurabilecek; biyopsikososyal ve bütüncül yaklaşım sergileyebilecek.
18. Engellilik/özürlülük kavramlarını ve temel rehabilitasyon yaklaşımlarını açıklayabilecek.
19. Hekimlik mesleğinin gerektirdiği profesyonel tutum ve etik ilkelere uygun davranış geliştirebilecek.
20. Tanı, tedavi ve rehabilitasyon süreçlerine ilişkin tüm klinik bilgileri düzenli biçimde belgeleyip sunabilecektir.

Dersin verilış şekli: Teorik dersler ve pratik dersler yüz yüze (YY) olacak şekilde düzenlenmiştir.

Staj Eğitim Sorumlusu Öğretim Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan Kolutek Ay

Öğretim üyelerinin isimleri:

Doç. Dr. Ejder Berk

Doç. Dr. Tuba Tülay Koca

Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan Kolutek Ay

Dr. Öğr. Üyesi Cem Zafer Yıldır

Eğitim ortamı: Derslik 4; FTR Servisi; FTR Poliklinik 1-2-3; FTR / FTR-Rehabilitasyon Ünitesi

Staj süresi: 2 hafta

AKTS kredisi: 3

Ders içerikleri ve eğitim bileşenleri	Saat
Teorik Dersler	28 saat
Pratik / Hasta Başı Uygulamalar	20 saat

Olgu Tartışmaları	10 saat
Yapılandırılmış Bağımsız Çalışma	20 saat
Ölçme-Değerlendirme	5 saat
Toplam	83 saat

Ders Başlığı	Ders veriliş Şekli	Öğrenme Düzeyi	Dersi Anlatacak / Uygulatacak Öğretim Üyesi	Saat
Teorik Ders İçerikleri				
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kavramı	(YY)	(T)	E. Berk	1
Boyun Ağrıları	(YY)	(A, TT)	C. Z. Yıldır	1
Üst Ekstremitte Ağrıları	(YY)	(A, TT)	B. K. Ay	2
Yumuşak Doku Romatizmaları	(YY)	(ÖnT, TT)	E. Berk	1
Osteoporoz ve Rehabilitasyonu	(YY)	(T)	B. K. Ay	1
Hemipleji ve Rehabilitasyonu	(YY)	(ÖnT, A, K)	E. Berk	2
Omurilik Yaralanmaları ve Rehabilitasyonu	(YY)	(ÖnT, A, K, İ)	C. Z. Yıldır	1
Tuzak Nöropatileri	(YY)	(ÖnT)	C. Z. Yıldır	1
Elektrodiagnostik Yöntemler	(YY)	(ÖnT)	C. Z. Yıldır	1
Postür Bozuklukları ve Ergonomi	(YY)	(ÖnT, K)	E. Berk	1
Yürümenin Değerlendirilmesi ve	(YY)	(ÖnT)	B. K. Ay	2

Yürüme Bozuklukları				
Lenfödem Rehabilitasyonu	(YY)	(TT)	T. T. Koca	1
Serebral Palsi ve Rehabilitasyonu	(YY)	(ÖnT)	C. Z. Yıldır	1
Spor Yaralanmaları ve Ortopedik Rehabilitasyon	(YY)	(A, K)	T. T. Koca	1
Fiziksel Ajanlar	(YY)	(T)	E. Berk	1
Pulmoner ve Kardiyak Rehabilitasyon Prensipleri	(YY)	(T)	T. T. Koca	1
Romatizmal Hastalıkların Rehabilitasyonu	(YY)	(T)	T. T. Koca	1
Alt Ekstremitte Ağrıları	(YY)	(A, TT)	T. T. Koca	2
Terapötik Egzersizler	(YY)	(T)	B. K. Ay	1
Bel Ağrıları	(YY)	(A, TT)	C. Z. Yıldır	1
İmmobilizasyon Patofizyolojisi	(YY)	(A, ÖnT)	C. Z. Yıldır	1
Kas İskelet Sistemi Muayenesi	(YY)	(A, ÖnT)	B. K. Ay	2
Osteoartroz ve Rehabilitasyonu	(YY)	(TT)	C. Z. Yıldır	1
Pratik Ders İçerikleri				
FTR Poliklinik Hastalarına Yaklaşım	(YY)	4	E. Berk	4

Anamnez Alma	(YY)	4	E. Berk	4
Kas Gücü Muayenesi	(YY)	4	B. K. Ay	4
Duyu Muayenesi	(YY)	4	C. Z. Yıldır	4
Refleks Muayenesi	(YY)	4	T. T. Koca	4
Eklem Muayenesi	(YY)	4	B. K. Ay	4
Eklem Hareket Açıklıkları Ölçümü	(YY)	4	C. Z. Yıldır	4
Radyolojik Değerlendirme	(YY)	3	T. T. Koca	3
Laboratuvar Bulgularının Değerlendirilmesi	(YY)	3	C. Z. Yıldır	3
Reçete Yazma	(YY)	3	C. Z. Yıldır	3
Poliklinik Hasta İzlemi	(YY)	3	B. K. Ay	3
Fizik Tedavi Ünitesi Hasta İzlemi	(YY)	3	T. T. Koca	3
Rehabilitasyon Ünitesi Hasta İzlemi	(YY)	3	E. Berk	3

Öğrenme Düzeyi	Açıklama
Teorik Ders İçerikleri	
A	Acil durumu tanımlayarak ilk tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli
ÖnT	Acil olmayan durumlarda ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak, uzmana yönlendirebilmeli
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli
İ	Uzun süreli takip (izlem) ve kontrolünü yapabilmeli
K	Korunma önlemlerini (birincil, ikincil ve üçüncül korunmadan uygun olan/olanları) uygulayabilmeli
Pratik Ders İçerikleri	

1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar
2	Acil bir durumda kılavuz/yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar
3	Karmaşık olmayan, sık görülen durumlarda/olgularda uygulamayı* yapar
4	Karmaşık durumlar/olgular da dahil uygulamayı* yapar

*

Ön değerlendirmeyi/değerlendirmeyi yapar, gerekli planları oluşturur, uygular ve süreç ve sonuçlarıyla ilgili hasta ve yakınlarını/toplumu bilgilendirir

FTR STAJI ÇALIŞMA PROGRAMI

Dönem V öğrencilerine stajın ilk günü stajın işleyişi, sınavların yapılma şekli, seminer saatlerine katılım gibi genel bilgiler verildikten sonra öğrencilere yatan hasta verilir. Öğrenciler bu hastaları hazırlar ve sunarlar. Ayrıca vizit, poliklinik, fizik tedavi ve rehabilitasyon ünitesindeki çalışmalara aktif olarak katılırlar.

Staj, ekte yer alan 2 haftalık ders programına uygun olarak yürütülür (28 saat teorik ders ve 20 saat uygulama). Öğrencilerin toplam 20 saat serbest çalışma saati mevcuttur.

Staj süresince her gün 09:00–16:50 arasında teorik ve pratik dersler yapılır. Her hafta Salı ve Perşembe günleri hasta başı vizit yapılır. Ayrıca Perşembe günleri seminer düzenlenir.

Staja devam zorunludur. Teorik dersler ve uygulamaların yoklamaları birlikte değerlendirilir. Öğrencilerin hasta başı vizit ve seminer saatlerinin en az %80'ine katılımı zorunludur. Ayrıca teorik ve pratik uygulamaların da %80'ine devam etmek gerekir.

Devamsızlığı %20'yi geçen öğrenciler sınavlara alınmaz ve stajı tekrar ederler.

2025-2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON STAJI DERS PROGRAMI – 1. HAFTA

Saat/ Gün	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08.10 09.00	Ders: Teorik. Konu: Staj Tanıtımı, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kavramı Öğretim Üyesi: Doç Dr E Berk Yeri: Servis ve Derslik	Ders: Teorik. Konu: Lenfödem Rehabilitasyonu Öğretim Üyesi: Doç Dr TT Koca Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Fiziksel Ajanlar Öğretim Üyesi: Doç Dr E Berk Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: İmmobilizasyon Patofizyolojisi Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Yürümenin Değerlendirilmesi ve Yürüme Bozuklukları-1 Öğretim Üyesi: : Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Derslik
09.10 10.00	Ders: Teorik. Konu: Kas İskelet Sistemi Muayenesi-1 Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Elektrodiagnostik Yöntemler Öğretim Üyesi: C Z Yıldır Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Hemipleji ve Rehabilitasyonu-1 Öğretim Üyesi: Doç Dr E Berk Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Omurilik Yaralanmaları ve Rehabilitasyonu Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Yürümenin Değerlendirilmesi ve Yürüme Bozuklukları-2 Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Derslik
10.10 11.00	Ders: Teorik.	Ders: Teorik. Konu: Boyun Ağrıları	Ders: Teorik.	Ders: Teorik.	Serbest çalışma

	Konu: Kas İskelet Sistemi Muayenesi-2 Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Derslik	Öğretim Üyesi: C Z Yıldır Yeri: Derslik	Konu: Hemipleji ve Rehabilitasyonu-2 Öğretim Üyesi: Doç Dr E Berk Yeri: Derslik	Konu: Pulmoner ve Kardiyak Rehabilitasyon Prensipleri Öğretim Üyesi: Doç Dr TT Koca Yeri: Derslik	
11.10 12.00	Olgu tartışma	Olgu tartışma	Olgu tartışma	Olgu tartışma	Olgu tartışma
13.10 14.00	Ders: Pratik. FTR Poliklinik Hastalarına Yaklaşım-1 Doç Dr E Berk Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Anamnez Alma Doç Dr E Berk Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Kas Gücü Muayenesi Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Refleks Muayenesi Doç Dr TT Koca Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Eklem Hareket Açıklıkları Ölçümü Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik
14.10 15.00	Ders: Pratik. FTR Poliklinik Hastalarına Yaklaşım-2 Doç Dr E Berk Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Anamnez Alma Doç Dr E Berk Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Duyu Muayenesi Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Eklem Muayenesi Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Rehabilitasyon ünitesi hasta izlemi Doç Dr E Berk Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik
15.10 16.00	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma
16.10 17.00	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma

2025-2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON STAJI DERS PROGRAMI – 2. HAFTA

Saat/Gün	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08.10 09.00	Ders: Teorik. Konu: Üst Ekstremité Ağrıları-1 Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Servis ve Derslik	Ders: Teorik. Konu: Tuzak Nöropatileri Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Postür Bozuklukları ve Ergonomi Öğretim Üyesi: Doç Dr E Berk Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Romatizmal Hastalıkların Rehabilitasyonu Öğretim Üyesi: Doç Dr TT Koca Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Terapötik Egzersizler Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Derslik
09.10 10.00	Ders: Teorik. Konu: Üst Ekstremité Ağrıları-2 Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Serebral Palsi ve Rehabilitasyonu Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Spor Yaralanmaları ve Ortopedik Rehabilitasyonu Öğretim Üyesi: Doç Dr TT Koca Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Alt Ekstremité Ağrıları-1 Öğretim Üyesi: Doç Dr TT Koca Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Bel Ağrıları Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Derslik
10.10 11.00	Ders: Teorik. Konu: Osteoartroz ve Rehabilitasyonu Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Osteoporoz ve Rehabilitasyonu Öğretim Üyesi: Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Yumuşak Doku Romatizmaları Öğretim Üyesi: Doç Dr E Berk Yeri: Derslik	Ders: Teorik. Konu: Alt Ekstremité Ağrıları-2 Öğretim Üyesi: Doç Dr TT Koca Yeri: Derslik	Serbest çalışma
11.10 12.00	Olgu tartışma	Olgu tartışma	Olgu tartışma	Olgu tartışma	Olgu tartışma

13.10 14.00	Ders: Pratik. Radyolojik Değerlendirme Doç Dr TT Koca Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Laboratuar Bulgularının Değerlendirilmesi Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Reçete Yazma Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Poliklinik Hasta İzlemi Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Rehabilitasyon ünitesi hasta izlemi Doç Dr E Berk Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik
14.10 15.00	Ders: Pratik. Radyolojik Değerlendirme Doç Dr TT Koca Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Laboratuar Bulgularının Değerlendirilmesi Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Reçete Yazma Dr Öğr Üyesi C Z Yıldır Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Poliklinik Hasta İzlemi Dr Öğr Üyesi B K Ay Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik	Ders: Pratik. Fizik Tedavi Ünitesi Hasta İzlemi Doç Dr TT Koca Yeri: Servis/Poliklinik/Derslik
15.10 16.00	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Staj Sonu Sınav
16.10 17.00	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Serbest Çalışma	Geri Bildirim

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Stajı Çalışma Alanları

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Servisi:

Öğrenciler, iki haftalık FTR stajı süresince klinik serviste yatan hastaları gözlemleyerek vizitlere katılır ve hasta hazırlama görevlerinde aktif rol alırlar. Staj kapsamında fizik muayene yöntemlerini uygulamalı olarak öğrenir; kas-iskelet sistemi muayenesi, eklem hareket açıklıkları ölçümü, kas gücü değerlendirmesi ve refleks muayenesi gibi temel becerileri kazanırlar. Öğrenciler, klinik verileri yorumlama, uygun laboratuvar ve görüntüleme tetkiklerini seçme, multidisipliner rehabilitasyon planı oluşturma konularında eğitilirler. Hasta ve yakınlarıyla doğrudan iletişim kurarak klinik iletişim becerilerini geliştirirler.

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Polikliniği:

Öğrenciler, poliklinikte sık karşılaşılan kas-iskelet sistemi ve nörolojik hastalıkların ayırıcı tanısı, fizik muayenesi ve tedavi planlaması süreçlerine katılır. Rehabilitasyon gerektiren olgulara yaklaşım, fizik tedaviye yönlendirme, farmakolojik ve non-farmakolojik tedavi seçeneklerinin değerlendirilmesi gibi konularda pratik bilgi edinirler. Reçete yazımı, epikriz düzenleme ve hasta bilgilendirme konularında uygulamalı eğitim alırlar.

Fizik Tedavi Ünitesi:

Bu birimde öğrenciler, elektroterapi, yüzeysel ve derin ısı ajanları, egzersiz tedavisi, traksiyon gibi fiziksel ajanların kullanım prensiplerini yerinde gözlemleme fırsatı bulurlar. Ayrıca hastaya özel fizik tedavi protokolü oluşturulması ve tedavi sürecinin izlenmesi konusunda klinisyenlerle birlikte değerlendirme yaparlar.

Rehabilitasyon Ünitesi:

Öğrenciler, ortopedik, nörolojik ve romatolojik hastalıklarda uygulanan bireyselleştirilmiş rehabilitasyon programlarını izleyerek multidisipliner ekip çalışmasını deneyimler. Hemipleji, omurilik yaralanması, serebral palsi gibi hastalıklarda rehabilitasyon basamakları, hedef belirleme ve hasta motivasyonu gibi konularda bilgi ve beceri kazanırlar.

Derslikler:

Öğrenciler, haftanın her günü teorik derslere katılarak FTR'nin temel kavramları, hastalıkların rehabilitasyonu ve tedavi prensipleri hakkında eğitim alırlar. Haftalık seminer saatlerinde güncel bilimsel makale sunumlarını dinler ve olgu tartışmalarına katılarak klinik karar verme süreçlerini pekiştirirler.

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Stajında Kullanılan Ölçme Değerlendirme Metodları**Sınav Zamanlaması ve Genel Değerlendirme**

Staj sınavı her staj grubunun son günü yapılır. Saat 08:00–09:00 arasında teorik yazılı sınav uygulanır ve bu sınavın %60'ı değerlendirmeye alınır. Ardından 09:00–10:00 saatleri arasında pratik (sözlü) sınav yapılır ve bu sınavın %40'ı değerlendirmeye katılır. 2025–2026 eğitim-öğretim döneminden itibaren teorik ve pratik sınavlarda yapılandırılmış sınav sistemi uygulanacaktır. Değerlendirme, öğrencinin hem teorik bilgi düzeyi hem de bilgiyi uygulamaya dökme becerisi dikkate alınarak yapılır.

Teorik Sınav

Teorik sınav, staj süresince anlatılan derslerin ağırlığına göre belirlenen çoktan seçmeli, boşluk doldurma, klasik veya olguya dayalı sorulardan oluşur. Yazılı sınavda yanlış cevaplar doğru cevabı götürmez. Öğrencinin yazılı sınavdan en az 60 puan alması gerekmektedir. Bu sınavdan 60 puan ve üzeri alan öğrenciler, pratik sınava girme hakkı kazanır. Yazılı sınava giren ancak baraj puanı geçemeyen öğrenciler başarılı sayılmazlar.

Pratik Sınav

Pratik sınav, en az bir öğretim üyesinden oluşan sınav kurulu tarafından gerçekleştirilir. Sınavda öğrencilere hasta senaryoları sunulur. Bu senaryolar üzerinden öğrencilerin teorik bilgilerini klinik uygulamaya ne ölçüde aktarabildikleri değerlendirilir. Öğrencinin sadece bilgi düzeyi değil, aynı zamanda bilgiyi analiz etme, sentezleme ve uygulama becerileri de ölçülür. Pratik sınava girmeyen öğrenciler teorik sınava da alınmaz.

Başarı Kriteri ve Notlandırma

Stajdan başarılı sayılmak için öğrencinin teorik sınavdan aldığı puanın %60'ı ile pratik sınavdan aldığı puanın %40'ının toplamı 60 ve üzeri olmalıdır. Yani hem teorik hem de pratik sınav birlikte değerlendirilerek başarı puanı hesaplanır. Ancak teorik sınavdan mutlaka en az 60 puan alınması gerekir. Bu koşulları sağlayan öğrenciler, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Stajını başarıyla tamamlamış sayılır.

FTR – Öğrenim Hedefleri 2025–2026

Teorik Ders İçerikleri	
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kavramı	Doç. Dr. Ejder Berk
- FTR'nin amaç, kapsam ve temel ilkelerini açıklar. - Rehabilitasyon ekibinin rolleri ve koordinasyonunu bilir. - ICF çerçevesi ile hedef belirleme ve ölçme-değerlendirme prensiplerini açıklar. - Rehabilitasyon sürecinde etik ve hasta güvenliği ilkelerini bilir.	
Boyun Ağrıları	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
- Mekanik, radikülopatik ve miyofasiyal ağrı gibi başlıca nedenleri sınıflar ve ayırt eder. - Kırmızı/sarı bayrakları ve görüntüleme endikasyonlarını bilir. - Klinik muayene ve temel özel testleri yorumlar. - Konservatif tedavi basamaklarını planlar; cerrahiye sevk endikasyonlarını bilir.	
Üst Ekstremitte Ağrıları	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
- Omuz, dirsek ve el-bilek kaynaklı ağrıları ayırt eder. - Sık kullanılan özel testlerin endikasyonlarını ve sonuçlarını yorumlar. - Ağrı ve fonksiyon değerlendirme ölçeklerini uygular. - Egzersiz, ortez ve aktivite modifikasyonlarını içeren tedavi planı oluşturur.	
Yumuşak Doku Romatizmaları	Doç. Dr. Ejder Berk
- Fibromiyalji, miyofasiyal ağrı, tendinopati ve bursit gibi tabloları tanıır ve ayırıcı tanı yapar. - Tanı ölçütleri ve kanıt temelli tedavi seçeneklerini bilir. - Farmakolojik ve non-farmakolojik yaklaşımları planlar. - Kronik ağrı yönetimi ve eğitim prensiplerini uygular.	

Osteoporoz ve Rehabilitasyonu	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
• Risk faktörlerini ve FRAX dâhil kırık risk değerlendirmesini uygular. • Tanı kriterlerini ve görüntüleme/laboratuvar endikasyonlarını bilir. • Egzersiz, düşme önleme ve farmakolojik tedavi ilkelerini planlar. • Sekonder osteoporoz nedenlerine yaklaşımı bilir.	
Hemipleji ve Rehabilitasyonu	Doç. Dr. Ejder Berk
• İnme sonrası bozulmaları ve fonksiyonel değerlendirme ölçeklerini uygular. • Nöroplastisite ilkelerine uygun rehabilitasyon stratejilerini özetler. • Spastisite yönetimindeki temel ilkeleri bilir • Erken mobilizasyon, komplikasyon önleme ve taburculuk planını düzenler.	
Omurilik Yaralanmaları ve Rehabilitasyonu	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• ASIA sınıflamasını uygular; seviye–fonksiyon ilişkisini yorumlar. • Evreye göre (akut/subakut/kronik) hedefleri belirler. • Otonomik disrefleksi, bası yarası, mesane–barsak programı gibi komplikasyonları yönetir. • Cihaz/ortez ve transfer eğitimi ihtiyaçlarını planlar.	
Tuzak Nöropatileri	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• Karpal tünel, ulnar, peroneal ve tarsal tünel gibi entrapmentleri ayırt eder. • Provokasyon testleri ve ayırıcı tanı basamaklarını bilir. • EMG/NCS endikasyonlarını ve temel bulgularını yorumlar. • Konservatif ve girişimsel tedavi seçeneklerini planlar.	
Elektrodiagnostik Yöntemler	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• ENMG'nin prensipleri, güvenlik ve endikasyonlarını açıklar. • Sinir iletim çalışmaları ve iğne EMG parametrelerini öğrenir • Radikülopati, polinöropati ve tuzak nöropati ayrımında temel ilkeleri bilir. • Temel raporlama ilkelerini bilir.	

Postür Bozuklukları ve Ergonomi	Doç. Dr. Ejder Berk
• Postür analizi yapar; yaygın bozuklukları tanır. • Ergonomik riskleri değerlendirir ve düzeltici öneriler sunar. • Düzeltici egzersiz ve eğitim programını planlar. • Önleme stratejilerini uygular.	
Yürümenin Değerlendirilmesi ve Yürüme Bozuklukları	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
• Normal yürüme fazlarını ve patolojik yürüyüş tiplerini açıklar. • Klinik ve zaman-mesafe parametrelerini değerlendirir. • Yardımcı cihaz ve ortez endikasyonlarını belirler. • Gait training ve denge programlarının temel ilkelerini bilir	
Lenfödem Rehabilitasyonu	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
• Primer/sekonder lenfödem sınıflar ve evreler. • Tanı ve çevresel ölçüm yöntemlerini bilir. • KMDT bileşenlerini bilir • Komplikasyonları önler ve yönetir.	
Serebral Palsi ve Rehabilitasyonu	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• CP tiplerini ve GMFCS sınıflamasını bilir. • Spastisite/distoni değerlendirmesini yapar. • Fonksiyonel hedeflere göre rehabilitasyon planlar. • Ortez/yardımcı cihaz ve multidisipliner takip gereksinimini belirler.	
Spor Yaralanmaları ve Ortopedik Rehabilitasyon	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
• Akut/kronik spor yaralanmalarını sınıflar. • Fazlara göre rehabilitasyon planlar. • Spora dönüş kriterlerini ve önleme programlarını uygular.	
Fiziksel Ajanlar	Doç. Dr. Ejder Berk

• Termal/elektriksel/mekanik modalitelerin endikasyon–kontrendikasyonlarını bilir. • Doz parametrelerini ve güvenlik kurallarını uygular. • Klinik hedefe göre ajan seçimi yapar ve yan etkiyi izler. • Kanıt düzeyi ve etik kullanım ilkelerini bilir.	
Pulmoner ve Kardiyak Rehabilitasyon Prensipleri	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
• Endikasyon/kontrendikasyon ve risk sınıflamasını yapar. • Eğitim, solunum egzersizi ve aerobik/direnç programı hazırlar. • İzlem ve sonuç ölçütlerini kullanır.	
Romatizmal Hastalıkların Rehabilitasyonu	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
• İnflamatuvar/degeneratif hastalıkları ayırt eder; alevlenme yönetimini bilir. • Eklem koruma, enerji konservasyonu ve egzersiz reçetesini uygular. • Splint/ortez ve günlük yaşam eğitimi planlar. • Multidisipliner yaklaşımı koordine eder.	
Alt Ekstremitte Ağrıları	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
• Kalça–diz–ayak bileği/ayak kaynaklı ağrıları ayırt eder. • Kırmızı bayraklar ve görüntüleme endikasyonlarını bilir. • Klinik testleri ve fonksiyonel değerlendirmeyi uygular. • Kanıt temelli tedavi ve rehabilitasyon hedeflerini planlar.	
Terapötik Egzersizler	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
• Aerobik/kuvvet/esneklik/denge egzersizlerinin fizyolojisini ve dozlamasını bilir. • Program bireyselleştirme, progresyon ve risk yönetimini uygular. • Hasta eğitimi, uyum ve motivasyon stratejilerini kullanır. • Sonuç ölçütlerini seçer ve yorumlar.	
Bel Ağrıları	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır

• Nonspesifik bel ağrısı, radikülopati ve dar kanal ayrımını yapar. • Kırmızı-sarı bayrakları ve görüntüleme/laboratuvar endikasyonlarını bilir. • Eğitim, aktivite, egzersiz ve farmakolojik yaklaşımları basamaklandırır. • Kronikleşmeyi önleyici stratejiler ve işe dönüş planını oluşturur.	
İmmobilizasyon Patofizyolojisi	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• İmmobilizasyonun çok sistemli etkilerini açıklar. • Kontraktür, DVT, bası yarası gibi komplikasyonları önler. • Erken mobilizasyon ve yükleme prensiplerini uygular. • Rehabilitasyon planına entegrasyon yapar.	
Kas İskelet Sistemi Muayenesi	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
• Gözlem-palpasyon-AROM/PROM-özel test basamaklarını sistematik uygular. • Ağrı ve fonksiyon ölçeklerini kullanır ve yorumlar. • Bulgulara göre ayırıcı tanı ve tedavi planı yapar. • Standart raporlama ve kayıt tutar.	
Osteoartroz ve Rehabilitasyonu	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• OA patofizyolojisi, klinik ve görüntüleme bulgularını bilir. • Kilo kontrolü, egzersiz, ortez ve farmakolojik basamakları planlar. • Eklem koruma ve öz-yönetim stratejilerini öğretir. • Cerrahiye sevk endikasyonlarını ayırt eder.	
Pratik Ders İçerikleri	
FTR Poliklinik Hastalarına Yaklaşım	Doç. Dr. Ejder Berk
• Triyaj yapar, kırmızı bayrakları ayırt eder. • Odaklanmış anamnez ve problem listesi oluşturur. • Ölçme-değerlendirme ve tedavi planı döngüsünü uygular. • Hasta eğitimi ve paylaşılan karar verme süreçlerini yürütür.	
Anamnez Alma	Doç. Dr. Ejder Berk

• Şikâyet, geçmiş öykü, fonksiyon/katılım ve çevresel faktörleri kapsayan yapılandırılmış anamnez alır. • Kırmızı/sarı bayrakları tarar. • Etkili iletişim, empati ve hasta merkezli yaklaşımı uygular. • Klinik kaydı düzenli tutar.	
Kas Gücü Muayenesi	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
• MRC ölçeğine göre kas gücü muayenesi yapar ve yorumlar. • İzometrik/izokinetik değerlendirme prensiplerini bilir. • Bulgulara göre egzersiz reçetesi planlar. • Tedaviye yanıtı izler.	
Duyu Muayenesi	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• Yüzeysel/derin duyu ve dermatom değerlendirmesini uygular. • Nöropatik ağrı tarama ölçeklerini kullanır. • Bulguları tanısal ayırda yorumlar. • Standart kaydı oluşturur.	
Refleks Muayenesi	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
• Derin tendon ve patolojik refleksleri değerlendirir. • ÜMN/AMN bulgularını ayırt eder. • Bulguları standart biçimde kaydeder. • Tedavi planına yansıtır.	
Eklem Muayenesi	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
• İnceleme, palpasyon, hareket açıklığı ve stabilite testlerini uygular. • Özel testleri uygular ve yorumlar. • Bulgulara göre tedavi hedefi belirler. • Kayıt ve raporlama yapar.	
Eklem Hareket Açıklıkları Ölçümü	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
• Gonyometre ile doğru ölçüm yapar. • Ölçüm hatalarını azaltır; tekrarlanabilirliği sağlar.	

- Tedaviye yanıtı izlemek için kayıt ve yorum yapar. - Standart raporlama uygular.	
Radyolojik Değerlendirme	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
- Temel grafi, BT, MR, USG endikasyonlarını ve güvenliği bilir. - Normal ve patolojik temel bulguları yorumlar. - Gelişmiş görüntüleme için uygun sevk yapar. - Sonuçları klinikle ilişkilendirir.	
Laboratuvar Bulgularının Değerlendirilmesi	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
- ESR/CRP, RF/anti-CCP, D vitamini, CK vb. testleri klinikle ilişkilendirir. - Gereksiz test isteminden kaçınır; izlem parametrelerini belirler. - İlaç yan etkisi izlemi için uygun testleri planlar. - Bulguları tedaviye yansıtır.	
Reçete Yazma	Dr. Öğretim Üyesi Cem Zafer Yıldır
- Analjezik, NSAİİ, kas gevşetici, nöropatik ağrı ve osteoporoz ilaçlarında endikasyon-doz-kontrendikasyonları uygular. - Fiziksel ajan ve egzersiz reçetesini (frekans/süre/doz) düzenler. - Yan etki ve etkileşimleri izler; hasta bilgilendirmesi yapar. - Reçete düzeninde mevzuata uygunluk sağlar.	
Poliklinik Hasta İzlemi	Dr. Öğretim Üyesi Bilgehan Kolutek Ay
- Hedefe yönelik takip planı ve sonuç ölçütleri belirler (VAS, ODI, WOMAC vb.). - Tedaviye yanıt/yan etkiyi izler; planı günceller. - Birinci basamak ve diğer branşlarla koordinasyonu yürütür. - Hasta eğitimi ve öz-yönetimi destekler.	
Fizik Tedavi Ünitesi Hasta İzlemi	Doç. Dr. Tuba Tülay Koca
- Modalite parametrelerini güvenle uygular/denetler. - Seans içi sonuç ve istenmeyen etkileri kaydeder. - Ev programı ve eğitimi verir.	

- Tedavi hedeflerine göre seans planını düzenler.

Rehabilitasyon Ünitesi Hasta İzlemi**Doç. Dr. Ejder Berk**

- Günlük yaşam aktiviteleri, mobilite, denge ve yürüyüş hedeflerine göre seans planlar.
- Multidisipliner ekip koordinasyonunu sağlar.
- Taburculuk ve evde bakım planını yapar.Cihaz/ortez gereksinimlerini belirler.